

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΜΑΔΡΙΤΗΣ

ΟΔ.ΓΕΝ.30 - 02
ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Γενικά χαρακτηριστικά χώρας

Το Βασίλειο της Ισπανίας καταλαμβάνει έκταση 504.782 τετραγωνικών χιλιομέτρων στα νοτιοδυτικά της Ευρώπης, είναι η δεύτερη μεγαλύτερη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η πέμπτη στην Ευρώπη. Πρωτεύουσά της είναι η Μαδρίτη. Το έδαφος της Ισπανίας καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της Ιβηρικής Χερσονήσου, περιλαμβάνει επίσης τις Βαlearίδες Νήσους στη Μεσόγειο Θάλασσα, τις Κανάριες Νήσους στον Ατλαντικό Ωκεανό, και τις πόλεις της Βόρειας Αφρικής Θέουτα και Μελίγια. Βασική γλώσσα εργασίας είναι η ισπανική (μολονότι ορισμένες από τις 17 Αυτονομίες έχουν τη δική τους, Γαλικία, Χώρα των Βάσκων, Καταλονία).

Παρά τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων περιφερειών της Ισπανίας, το κλίμα της χώρας θεωρείται γενικώς Μεσογειακό. Ο καιρός στη βόρεια παράκτια περιοχή είναι ήπιος και γενικά βροχερός όλο το χρόνο, δίχως ακραίες θερμοκρασίες το χειμώνα και το καλοκαίρι. Το κλίμα στην ακτογραμμή της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένων των Βαlearίδων Νήσων, της Θέουτα και της Μελίγιας, είναι ήπιο το χειμώνα και ζεστό και ξηρό το καλοκαίρι. Πιο ακραίες διαφορές παρατηρούνται στο εσωτερικό της χερσονήσου, όπου το κλίμα είναι μάλλον ξηρό, με κρύους χειμώνες και ζεστά καλοκαίρια. Οι Κανάριοι Νήσοι έχουν ιδιαίτερο κλίμα, με θερμοκρασίες περί τους 20 βαθμούς και μικρές διακυμάνσεις.

Το πολίτευμα της Ισπανίας είναι η κοινοβουλευτική μοναρχία. Το Σύνταγμα του 1978 κατοχυρώνει τα θεμελιώδη πολιτικά δικαιώματα και τις δημόσιες ελευθερίες. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από το Κοινοβούλιο που περιλαμβάνει την Κάτω Βουλή και τη Γερουσία, τα μέλη των οποίων εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία κάθε τέσσερα χρόνια. Βάσει αποτελεσμάτων των τελευταίων γενικών εκλογών (Ιούνιος 2016), σχηματίστηκε κυβέρνηση μειοψηφίας του Λαϊκού Κόμματος. Στις 6 Ιουνίου 2018, ο σοσιαλιστής κ. Πέδρο Σάντσεθ έγινε ο νέος πρωθυπουργός της Ισπανίας μετά την υπερψήφιση πρότασης μομφής κατά του απερχόμενου ηγέτη Μαριάνο Ραχόι, η οποία προκλήθηκε έπειτα από μία μακρά δίκη για διαφθορά, στην οποία εμπλέκονταν στελέχη του κεντροδεξιού κόμματός του. Ο κ. Πέδρο Σάντσεθ είναι ο έβδομος πρωθυπουργός της Ισπανίας μετά την επιστροφή της στη δημοκρατία στη δεκαετία του 1970, μετά το θάνατο του δικτάτορα Φρανσίσκο Φράνκο. Υπέρ της πρότασης μομφής ψήφισαν 180 βουλευτές, 169 ψήφισαν κατά ενώ σημειώθηκε και μία αποχή.

Διοικητικά, η Ισπανία είναι οργανωμένη σε 17 Αυτόνομες Κοινότητες (Αυτονομίες), η καθεμία από τις οποίες περιλαμβάνει μία ή περισσότερες επαρχίες (συνολικά 50), καθώς και τις αυτόνομες πόλεις της Θέουτα και της Μελίγια στη Βόρεια Αφρική. Κάθε Αυτόνομη Κοινότητα ασκεί τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί από το Σύνταγμα, ως ορίζεται στο "καταστατικό αυτονομίας" της. Οι Αυτόνομες Κοινότητες διαθέτουν ένα βαθμό οικονομικής αυτονομίας, ενώ λαμβάνουν επίσης επιχορηγήσεις από το γενικό προϋπολογισμό του κράτους.

2. Δημογραφικά στοιχεία

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή πληθυσμού του 2016, Ισπανία έχει πληθυσμό 46,5 εκ. κατοίκων και εργατικό δυναμικό 22,8 εκ. ατόμων, με ποσοστό συμμετοχής επί του ενεργού πληθυσμού περί το 60%. Σε σύγκριση με άλλες χώρες του ΟΟΣΑ, ο πληθυσμός της Ισπανίας είναι σχετικά μικρής ηλικίας, το 17,1% είναι κάτω των 16 ετών, το 64,8% είναι μεταξύ 16 και 64 ετών, και μόνο το 18,1% είναι άνω των 65 ετών. Επιπλέον, η σημαντική εισροή μεταναστών τις τελευταίες δεκαετίες (η οποία, εντούτοις, αντιστράφηκε την περίοδο της κρίσης), αντιστάθμισε, ως ένα βαθμό, τις συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού.

Η Ισπανία μετέχει ως μέλος στους περισσότερους διεθνείς οργανισμούς. Ειδικότερα, όσον αφορά εκείνους με οικονομικό αντικείμενο, σημειώνονται ενδεικτικά: Asian Development Bank, African Development Bank, Banco Centroamericano de Integración Económica, Bank of International Settlements, EBRD, EIB, European Space Agency, Food and Agriculture Organization, Inter-American Development Bank, IAEA, IBRD, ICAO, IDA, International Energy Agency, IFAD, IFC, ILO, IMF, International Maritime Organization, International Mobile Satellite Organization, International Organization for Migration, International Telecommunication Union, MIGA, OECD, Paris Club, Permanent Court of Arbitration, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, World Tourism Organization, World Customs Organization, World Intellectual Property Organization, World Trade Organization.

Η Ισπανία έχει τη 13η σε μέγεθος οικονομία παγκοσμίως, είναι δε μέλος της ΕΕ (τότε ΕΟΚ) από το 1986 και της Ευρωζώνης από το 1999. Παρά την ύφεση των τελευταίων ετών, η ισπανική οικονομία παραμένει ανεπτυγμένη, διαφοροποιημένη και ανταγωνιστική. Κύρια χαρακτηριστικά που της προσδίδουν δυναμικότητα και την καθιστούν ενδιαφέρουσα αγορά στόχο είναι: το μέγεθος της αγοράς, ο υψηλός βαθμός οικονομικής ελευθερίας, η παρουσία ανταγωνιστικών

επιχειρήσεων, τα υψηλά καταναλωτικά πρότυπα, η προσέλκυση μεγάλου αριθμού τουριστών, η ιδιότητά της ως πύλης για την Λατινική Αμερική, η ποιότητα εξειδικευμένων προμηθευτών και το ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών.

Οι ευρύτερες περιφέρειες της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης είναι τα δύο μεγαλύτερα επιχειρηματικά κέντρα, με πληθυσμό 6,4 εκ. και 5,3 εκ., αντιστοίχως. Βιομηχανικά κέντρα και κέντρα έρευνας και τεχνολογίας υπάρχουν και σε άλλες μεγάλες πόλεις, όπως η Σεβίλλη, το Μπιλμπάο, η Βαλένθια και η Σαραγόσα. Η Ισπανία διαθέτει εκτεταμένο δίκτυο υποδομών στους τομείς των μεταφορών και των επικοινωνιών. Σημειώνεται, ενδεικτικά, ότι καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην Ευρώπη και τη δεύτερη παγκοσμίως, μετά την Κίνα, βάσει του μήκους των σιδηροδρομικών γραμμών που καλύπτονται από υπερταχείες (AVE).

3. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς

Η Ισπανία, ως μέλος της ΕΕ από το 1986 και της ευρωζώνης, εφαρμόζει, εν γένει, τις ίδιες επιχειρηματικές πρακτικές και πρότυπα με τις υπόλοιπες οικονομίες της ΕΕ.

Το 2017, η ισπανική οικονομία διατήρησε την πορεία ανάκαμψης που ξεκίνησε στα μέσα του 2013. Ο ρυθμός ανάπτυξης, όπως προκύπτει από την εξέλιξη του ΑΕΠ, ξεπερνά τις προβλέψεις. Συγκεκριμένα, το προϊόν της οικονομίας αυξήθηκε κατά 3,1% (για τρίτη συνεχόμενη χρονιά υπερέβη το 3%), κατά δύο δέκατα λιγότερο από το προηγούμενο έτος. Η συμβολή της εθνικής ζήτησης στην αύξηση του ΑΕΠ ήταν 2,8 ποσοστιαίες μονάδες, ήτοι τρία δέκατα υψηλότερα από ότι το 2016, με αύξηση της συμβολής των επενδύσεων. Η συμβολή της καθαρής εξωτερικής ζήτησης ήταν θετική, της τάξης του 0,3 ποσοστιαίων μονάδων, αν και ήταν χαμηλότερη από εκείνη του 2016, όταν αυξήθηκε σε 0,7 ποσοστιαίες μονάδες. Επίσης, για τρίτη συνεχή χρονιά, η πρόοδος του προϊόντος ξεπέρασε σαφώς την εξέλιξη που παρατηρήθηκε στη ζώνη του ευρώ στο σύνολό της.

Η ανάπτυξη παρουσίασε ελαφρά επιβράδυνση προς το τέλος του 2017. Η πορεία του ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ δεν παρουσίασε σχεδόν καθόλου διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, η οποία ήταν, κατά μέσο όρο, 0,8% σε τριμηνιαία βάση, παρόμοια με όσα παρατηρήθηκαν από τα μέσα του 2014. Μία μικρή υποχώρηση παρατηρήθηκε στα τέλη του περασμένου έτους, στην οποία φαίνεται να συνέβαλε η αύξηση της πολιτικής αβεβαιότητας κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, ως συνέπεια της κατάστασης στην Αυτόνομη Κοινότητα της Καταλονίας. Ωστόσο, αποτιμάται

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ότι τελικά η πολιτική αναταραχή είχε μέτριο αντίκτυπο στην αύξηση του ΑΕΠ της ισπανικής οικονομίας στο σύνολό της, καθώς αντισταθμίστηκε από τη βελτίωση του εξωτερικού τομέα. Η συνέχιση ενός υψηλού ρυθμού επέκτασης της δραστηριότητας που διατηρήθηκε κατά τους πρώτους μήνες του 2018, ευνόησε το ρυθμό μείωσης της ανεργίας, αν και στο τέλος του πρώτου τριμήνου του τρέχοντος έτους ήταν ακόμα σε πολύ υψηλό επίπεδο (16,7%).

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας ξεπέρασε τις προσδοκίες πριν από την αρχή του έτους. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα της Ισπανίας προέβλεψε τον Δεκέμβριο του 2016 ότι η αύξηση το 2017 θα ήταν 2,5%, 6 δέκατα χαμηλότερα από το επίπεδο που παρατηρήθηκε τελικά. Σε γενικές γραμμές, όλα τα στοιχεία της τελικής ζήτησης αυξήθηκαν περισσότερο από το αναμενόμενο, υπογραμμίζοντας τη μεγαλύτερη ισχύ, σε σύγκριση με τις προβλέψεις, των εξαγωγών και των επενδύσεων.

Η μεγαλύτερη, σε σχέση με τις προσδοκίες, πρόοδος οφείλεται στην ευνοϊκή συμπεριφορά των ξένων αγορών. Η διατύπωση των μακροοικονομικών προβλέψεων βασίζεται συνήθως σε μία σειρά τεχνικών υποθέσεων σχετικά με διάφορες μεταβλητές, από τις οποίες εξαρτάται η προβολή. Η διαφορά μεταξύ των προβλέψεων και των στοιχείων για την αύξηση του ΑΕΠ που παρατηρήθηκαν το 2017, θα μπορούσε να εξηγηθεί, σε μεγάλο βαθμό, επειδή υπήρξε σημαντική απόκλιση στις επιδόσεις των ξένων αγορών, οι οποίες ήταν πιο ευνοϊκές από τις αναμενόμενες στα τέλη του 2016.

Από την πλευρά τους, οι αποκλίσεις στις υπόλοιπες τεχνικές παραδοχές (επιτόκια, τιμές μετοχών, τιμές πετρελαίου κ.ο.κ.ε.) είχαν συνολικά πολύ μικρότερο αντίκτυπο. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό το συμπέρασμα, με τη χρήση του Τριμηνιαίου Μοντέλου της Τράπεζας της Ισπανίας (TMTI), έγινε σύγκριση των προβλέψεων του Δεκεμβρίου 2016 για την αύξηση του ΑΕΠ για το 2017 με εκείνες που θα είχαν ληφθεί αν ήταν ήδη γνωστές οι τιμές των υποθέσεων που τελικά παρατηρούνται. Το γεγονός ότι η παρατηρούμενη αύξηση κατά 3,1% υπερέβαινε τις προβλέψεις του TMTI κατά δύο δέκατα, υποδεικνύει ότι καταλυτικά θετικό ρόλο διαδραματίζουν και άλλοι παράγοντες, πέραν εκείνων που ιστορικά εκτιμώνται από το εν λόγω μοντέλο.

Οι τιμές και το κόστος παρουσίασαν και πάλι πολύ μέτρια ανάπτυξη. Οι τιμές καταναλωτή αυξήθηκαν κατά μέσο όρο κατά 2% το 2017, αλλά η αύξηση αυτή εξαρτήθηκε από το υψηλότερο επίπεδο των τιμών του πετρελαίου, σε ετήσιο μέσο όρο. Αφαιρούμενης της επίδρασης του ενεργειακού τομέα στη διαμόρφωση των τιμών, διαπιστώνεται ότι η αύξησή τους δεν ξεπέρασε το

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

1,2%. Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ, ο οποίος εκτιμά τις τιμές των αγαθών που παράγονται στο εσωτερικό της χώρας, σημείωσε παρόμοια πρόοδο, κινούμενος στο 1%, ως αποτέλεσμα της πολύ μέτριας αύξησης του κόστους εργασίας, ανά μονάδα προστιθέμενης αξίας της τάξης του 0,2%.

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΑΕΠ (τιμές αγοράς)	1.163 (δισ €)	Ανεργία	16,5%	Εξαγωγές	277,126 (δισ €)
Ετήσια Μεταβολή ΑΕΠ	3,1%	Ετήσια Μεταβολή Ανεργίας (%)	-3,7%	Εισαγωγές	301,870 (δισ €)
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	24.999 (€)	Πληθωρισμός	2%	Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-3,1%
				Δημόσιο χρέος (% ΑΕΠ)	98,3

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Θεσμικό πλαίσιο

Με παρουσία (σύσταση εταιρείας, ίδρυση υποκαταστήματος, κοινοπραξία):

A. Η πλέον διαδεδομένη μορφή εταιρείας στην Ισπανία είναι η Ανώνυμη Εταιρεία (Sociedad Anonima – S.A.) και δευτερευόντως η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Sociedad de Responsabilidad Limitada – S.L.). Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την S.A. είναι €120.000 (25% του οποίου καταβάλλεται κατά τη σύσταση) και για την S.L. €3.000 (καταβάλλεται ολόκληρο). Επίσης, δίδεται η δυνατότητα ίδρυσης ΕΠΕ (Sociedad Limitada de Formacion Sucesiva), με αρχικό κεφάλαιο μικρότερου του προβλεπόμενου και σταδιακή αύξησή του στο ποσό των €3.000, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, κατά την περίοδο σχηματισμού αυτού (υποχρέωση αποταμίευσης 20% των κερδών, δυνατότητα καταβολής μερισμάτων, μόνον εφόσον τα περιουσιακά στοιχεία δεν αντιστοιχούν σε λιγότερο από το 60% του νομίμως προβλεπόμενου

κατώτατου μετοχικού κεφαλαίου, οι συνολικές απολαβές των μετόχων και της διοίκησης δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 20% των περιουσιακών στοιχείων της δεδομένης χρονικής περιόδου).

Απαραίτητα για τη δραστηριοποίηση νομικών και φυσικών προσώπων είναι ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (NIF) και ο Αριθμός Ταυτότητας Αλλοδαπού (NIE), αντιστοίχως. Το NIF εκδίδεται ατελώς, ενώ το κόστος για το NIE είναι ελάχιστο.

Κύρια απαιτούμενα για σύσταση εταιρείας:

- Πιστοποιητικό του εμπορικού Μητρώου για δικαίωμα χρήσης επωνυμίας
- Απόκτηση προσωρινού NIF
- Ολοκλήρωση της πράξης σύστασης ενώπιον συμβολαιογράφου
- Εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο

Διαδικασίες για φορολογικούς σκοπούς

- Εγγραφή για τον Φόρο Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (IAE): πρέπει να ολοκληρωθεί πριν από την έναρξη λειτουργίας της εταιρείας. Από τον εν λόγω φόρο εξαιρούνται: φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα κατά τα πρώτα δύο χρόνια λειτουργίας, νομικά πρόσωπα με κύκλο εργασιών μικρότερο του €1 εκ.

- Εγγραφή για ΦΠΑ.
- Άδεια λειτουργίας από τις οικείες δημοτικές αρχές.
- Εγγραφή της εταιρείας και των υπαλλήλων στο σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης.

B. Ίδρυση υποκαταστήματος

Η διαδικασία ίδρυσης υποκαταστήματος είναι παραπλήσια με εκείνη της σύστασης θυγατρικής. Επιπλέον, απαιτούνται: αποδεικτικό της ύπαρξης της μητρικής εταιρείας και καθορισμός φυσικού ή νομικού προσώπου που θα εκπροσωπεί τη μητρική εταιρεία ενώπιον των ισπανικών φορολογικών αρχών. Το υποκατάστημα δεν απαιτείται να έχει κάποιο προσδιορισμένο μετοχικό κεφάλαιο. Από φορολογικής σκοπιάς, τόσο η θυγατρική όσο και το υποκατάστημα υπόκεινται σε φόρο 30% επί του καθαρού εισοδήματός τους.

Γ. Κοινοπραξία

Temporary Business Alliances (UTE): Προσωρινές συμπράξεις, για καθορισμένη ή μη χρονική περίοδο, για την υλοποίηση έργου ή παροχή υπηρεσίας (συνήθως σε κατασκευαστικά έργα), δίχως αυτοτελή νομική μορφή.

Economic Interest Groupings (EIG): Σε αντίθεση με τις UTE, έχουν ξεχωριστή νομική υπόσταση, εμπορικού χαρακτήρα, δεν δύνανται όμως να εκπροσωπούν τα μέλη τους και να ενεργούν επ' ονόματι τους.

➤ Δίχως ίδια παρουσία στη χώρα, μέσω:

(α) Συμφωνίας διανομής

Εμπορική εκχώρηση – συμφωνία αποκλειστικής διανομής

Συμφωνίες εξουσιοδοτημένης διανομής, βάσει συστήματος επιλεκτικής διανομής (συνήθως όσον αφορά τεχνικά πολύπλοκα προϊόντα)

(β) Συμφωνίας αντιπροσωπείας

(γ) Συμφωνίας δικαιόχρησης

Σήμανση/πιστοποίηση προϊόντων

Όσον αφορά τη σήμανση και την πιστοποίηση προϊόντων στην ισπανική αγορά, σημαντική είναι η παρουσία της Εθνικής Αρχής Πιστοποιήσεων (Entidad Nacional de Acreditación-ENAC), η οποία αναλαμβάνει την παραχώρηση αδειών σε επιμέρους εταιρείες πιστοποιήσεων, βάσει αυστηρών ελέγχων και με την προϋπόθεση ότι πληρούν ορισμένες προδιαγραφές. Τη στιγμή αυτή, στην Ισπανία δραστηριοποιούνται περισσότερες από 150 εταιρείες πιστοποίησης αγαθών όλων των ειδών και υπηρεσιών.

Για την πιστοποίηση ελέγχονται διάφοροι παράμετροι μεταξύ των οποίων και η διαδικασία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

παραγωγής του προϊόντος, ενώ ταυτόχρονα αυτό υποβάλλεται σε ελέγχους ποιότητας και τήρησης των προδιαγραφών που έχουν οριστεί για την κατηγορία στην οποία ανήκει.

Σχετικά με τον έλεγχο υπηρεσιών, εφαρμόζεται ανάλογη διαδικασία. Οι έλεγχοι ποιότητας υπηρεσιών είναι συχνότεροι στον τομέα της υγείας, του τουρισμού και των λιμενικών υπηρεσιών. Σε αυτού του τύπου τις πιστοποιήσεις εξετάζονται παράγοντες, όπως η αξιοπιστία, η έγκαιρη παροχή της υπηρεσίας και η κοινωνικό-οικονομική επιρροή της.

Τελωνειακή νομοθεσία

Η Ισπανία εφαρμόζει την ευρωπαϊκή τελωνειακή νομοθεσία, δηλαδή τον τελωνειακό κώδικα και τους σχετικούς κανονισμούς, όπως κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον εφαρμόζει τις διεθνείς διμερείς προτιμησιακές συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Ε.Ε και τρίτων κρατών.

Η ηλεκτρονική σελίδα της Φορολογικής και Τελωνιακής Αρχής, όπου περιέχονται αναλυτικές πληροφορίες είναι www.agenciatributaria.es.

Διαδικασίες εισαγωγής

Ως μέλος της GATT ήδη από το 1995 καθώς και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η Ισπανία δεν εφαρμόζει ποσοτικούς περιορισμούς ή ισοδύναμα μέτρα στις εισαγωγές της.

Εξασφάλιση Πιστώσεων

Στην Ισπανία δραστηριοποιείται η Εταιρία Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (Compañía Española de Seguros de Crédito a la Exportación-CESCE), η οποία ιδρύθηκε με νόμο το 1970 ως εταιρεία μεικτών κεφαλαίων. Το 2012 ιδιωτικοποιήθηκε, με αποτέλεσμα σήμερα να συνιστά Ανώνυμη Εταιρεία με το μεγαλύτερο ποσοστό του κεφαλαίου της να ανήκει στο Ισπανικό κράτος (50,25%), και το υπόλοιπο σε ιδιωτικές τράπεζες (45,20%) και σε ασφαλιστικές εταιρείες (4,55%). Η νομοθεσία που ρυθμίζει την οργάνωση, τη λειτουργία, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της Εταιρείας αποτελείται κυρίως από το Ν. 8/2014 και συμπληρώνεται από τους Ν. 11/2010, 2/2011, 14/2013, 48/2015. Οι υπηρεσίες που προσφέρει είναι ποικίλες και αναφέρονται κυρίως σε κάλυψη

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ασφαλιστικών κινδύνων που αντιμετωπίζει ο εξαγωγέας και σε χρηματοδότηση-παροχή πιστώσεων στην εκάστοτε ενδιαφερόμενη εξαγωγική επιχείρηση.

Αναλυτικές πληροφορίες περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα του Ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Βιομηχανίας και Ανταγωνισμού στον ιστότοπο www.comercio.gob.es.

Καθεστώς ιδιοκτησίας

Η Ισπανία είναι μία χώρα στην οποία η ιδιοκτησία ακινήτων κυμαίνεται γύρω στο 84%. Το 16% του πληθυσμού διαθέτει και δεύτερη κατοικία και όμοιο ποσοστό δεν έχει στην ιδιοκτησία του κανένα ακίνητο. Σε ποσοστό 78% οι ιδιοκτήτες διαθέτουν το ακίνητό τους για τη συνήθη διαμονή τους, ενώ μόνο 7% το προσφέρει για μίσθωση και 4% το διατηρεί κενό. Με άλλα λόγια οκτώ στους 10 Ισπανούς μένουν σε ιδιόκτητες κατοικίες. Ωστόσο, τα στατιστικά στοιχεία διαφοροποιούνται ανάλογα με την αυτόνομη κοινότητα και την περιοχή. Έτσι, αν και στη χώρα των Βάσκων σημειώνονται τα υψηλότερα ποσοστά ιδιοκατοίκησης που αγγίζουν το 88%, στη Μαδρίτη και την Καταλονία κυμαίνονται στο 74%.

Όσον αφορά στα ενοίκια, παρατηρείται ότι οι τιμές κυμαίνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, γεγονός που εξηγείται από την αύξηση της ζήτησης σε σχέση με την προσφορά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι αν και το 15% των Ισπανών αναζήτησαν τον τελευταίο χρόνο ακίνητο προς ενοίκιαση, μόνο το 5% των ιδιοκτητών διέθεσε το ακίνητό του προς μίσθωση, με φυσικό επακόλουθο πολλά αιτήματα ενδιαφερόμενων ενοικιαστών να μείνουν χωρίς αντίκρισμα.

Εργασιακό καθεστώς

Από το 2012 η εργασιακή νομοθεσία έχει υποστεί συνεχείς τροποποιήσεις, έτσι ώστε να εκσυγχρονισθεί και να αποκτήσει την ελαστικότητα που απαιτεί η αγορά εργασίας και η παρούσα οικονομική πραγματικότητα. Ο νόμος που ξεχωρίζει είναι ο Ν. 3/2012 της 6^{ης} Ιουλίου, που περιέχει επείγοντα μέτρα για την αναμόρφωση της αγοράς εργασίας, μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των εργασιακών σχέσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε κλίμα ασφάλειας και σταθερότητας. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί ο Ν. 14/2013 της 27^{ης} Σεπτεμβρίου για τη στήριξη των επιχειρηματιών και των προσπαθειών πρόσβασης σε διεθνείς αγορές μέσα από πρακτικές που ευνοούν την πολλαπλή απασχόληση και την αυτοαπασχόληση.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Η μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε το 2012 στην αγορά εργασίας (αποκέντρωση συλλογικών συμβάσεων, αύξηση της ευελιξίας στις προσλήψεις και τις απολύσεις) διευκολύνει την προσαρμογή της στα νέα οικονομικά δεδομένα και τις κυκλικές διακυμάνσεις. Αν και οι μεταρρυθμίσεις αυτού του τύπου χρειάζονται ικανό χρόνο προκειμένου τα αποτελέσματά τους να αξιολογηθούν συνολικά, εκτιμάται ότι έχει συμβάλει στην αύξηση της απασχόλησης. Ενδεικτικά, σημειώνεται ο σταδιακός μετριασμός της απώλειας θέσεων απασχόλησης, κυρίως μονίμων, και η αύξηση των επανεντασσόμενων στην αγορά εργασίας ανέργων (ειδικότερα των βραχυπρόθεσμων και ανώτερου επιπέδου κατάρτισης). Συνολικά, την τριετία 2014-2016, δημιουργήθηκαν 1,4 εκ. νέες θέσεις εργασίας, ήτοι το ήμισυ όσων χάθηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Το ποσοστό της μερικής απασχόλησης είναι ιδιαίτερα υψηλό στον γεωργικό τομέα (59-62%), λόγω εποχικότητας των εργασιών και δευτερευόντως στις κατασκευές (35-43%), ενώ είναι χαμηλότερο στον τομέα των υπηρεσιών (22-24%), παρά την εποχικότητα του τουρισμού. Η μεταποίηση εμφανίζει παραδοσιακά το χαμηλότερο ποσοστό μερικής απασχόλησης (16-20%). Το 2016 παρατηρήθηκε εντονότερη αύξηση της μερικής απασχόλησης στις κατασκευές (1, 5%) και τη μεταποίηση (κατά 1, 2%).

Η αύξηση του αριθμού των εργαζομένων με καθεστώς προσωρινής απασχόλησης ήταν, το 2016, μεγαλύτερη (254 χιλ., έναντι 285 χιλ. το 2015) από ότι των μονίμων (201 χιλ., έναντι 202 χιλ. το 2015), το δε μερίδιο των εργαζομένων της πρώτης κατηγορίας επί του συνόλου αυξήθηκε σε 26,05%, από 25,13%, το 2015. Παράλληλα, η αύξηση των απασχολούμενων πλήρους ωραρίου ήταν μεγαλύτερη από το προηγούμενο έτος (443 χιλ., από 436 χιλ.), ενώ στους απασχολούμενους μερικού ωραρίου ήταν μικρότερη (11 χιλ. από 52 χιλ. το 2015), το δε μερίδιο των εργαζομένων της δεύτερης κατηγορίας επί του συνόλου των μισθωτών υποχώρησε ελαφρώς (16,51%, από 16,94%).

Το μοναδιαίο κόστος εργασίας μειώθηκε κατά 0,3% (συρρίκνωση του κόστους παρατηρείται από το 2010 και έπειτα, με εξαίρεση το 2015), ενώ στον οικονομικό χώρο της Ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 0,9%. Η παραγωγικότητα στην Ισπανία αυξήθηκε κατά 0,4%, μηδενίζοντας την αρνητική διαφορά των δύο προηγούμενων περιόδων σε σύγκριση με τη μέση επίδοση των χωρών της ευρωζώνης.

Το εργατικό κόστος (ανά εργάτη και ώρα) εμφάνισε πτωτική τάση (-0,4%), ενώ αντίστοιχη εξέλιξη είχε και το μισθολογικό κόστος (-0,3%). Αύξηση είχε το εργατικό κόστος στον τομέα της μεταποίησης, ενώ

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

υποχώρησε στις κατασκευές και τις υπηρεσίες, αντίστοιχη ήταν δε η τάση ως προς το μισθολογικό κόστος.

Βάσει συμφωνίας μεταξύ εργοδοτικών και συνδικαλιστικών φορέων σε εθνικό επίπεδο (έτους 2015), το ανώτατο όριο μισθολογικών αυξήσεων, για την περίοδο 2016-2017, είχε ορισθεί σε 1,5% (η συμφωνία περιλαμβάνει ρήτρα εγγύησης των μισθολογικών αυξήσεων, σε περίπτωση που την περίοδο αναφοράς ο δείκτης τιμών καταναλωτή αυξηθεί άνω του 2,5%). Οι πραγματικές μισθολογικές αυξήσεις, το 2017, κυμάνθηκαν στο 7% (από 1,2% το 2016 και 0,8% το 2015).

Στην Ισπανία υπάρχουν διαθέσιμα έξι είδη εργασιακών συμβάσεων: α) Σύμβαση πρώτης απασχόλησης (νέων) β) Σύμβαση μαθητείας (για νέους μεταξύ 16 και 25 ετών) γ) Σύμβαση πρακτικής άσκησης δ) Ενδιάμεση σύμβαση (για την προσωρινή αντικατάσταση εργαζομένων) ε) Εποχιακή σύμβαση, στ) Σύμβαση έργου ή εργασίας. Καθεμία από τις κατηγορίες αυτές έχει τα δικά της συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που τη διαφοροποιούν από τις υπόλοιπες, παρόλα αυτά όλες φαίνεται ότι είναι εξίσου διαδεδομένες.

Όσον αφορά την ανεργία, διατήρησε πορεία αποκλιμάκωσης, στο 16,5% (από 17,7% το 2016). Η μείωση ήταν προοδευτική, καθ' όλα τα τρίμηνα του έτους. Παρά τις θετικές εξελίξεις που σημειώθηκαν για τρίτη χρονιά, η ανεργία εξακολουθεί να αποτελεί μακροοικονομική αδυναμία της χώρας και συγχρόνως σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα. Σημειώνεται ότι, η Ισπανία παρουσιάζει, μαζί με την Ελλάδα, από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην ευρωζώνη.

Σχετικά με την κοινωνική ασφάλεια διακρίνεται σε δύο καθεστώτα, στο γενικό, όπου υπάγονται όλοι οι εργαζόμενοι ανεξαρτήτως αντικείμενου εργασίας και στο ειδικό, το οποίο έχει προβλεφθεί για ορισμένες μόνο κατηγορίες εργαζομένων, όπως οι εργαζόμενοι σε ναυτικές εργασίες, ελεύθεροι επαγγελματίες, εργαζόμενοι σε ορυχεία άνθρακα, δημόσιοι και στρατιωτικοί υπάλληλοι και φοιτητές. Η ασφάλεια καλύπτεται εν μέρει από τον εργοδότη και εν μέρει από τον εργαζόμενο ανάλογα με την εργασιακή/επαγγελματική κατηγορία στην οποία ανήκει. Το ποσοστό του εργοδότη επαυξάνεται στις περιπτώσεις εργασιών με εγγενές χαρακτηριστικό την υψηλή επικινδυνότητα. Για το 2017, ο υπολογισμός της συνεισφοράς ήταν 30,9% για τον εργοδότη και 6,35% για τον εργαζόμενο.

2. Στρατηγική εισόδου

Πέραν της κλασική ανάλυση SWOT, η οποία είναι χρήσιμη για τη διαπίστωση της πραγματικής κατάστασης της επιχείρησης και τη διαμόρφωση των μελλοντικών προσδοκιών, σημαντικό ρόλο για την είσοδο και τη δραστηριοποίηση στην ισπανική αγορά παίζει η συστηματική παρουσία στις διεθνείς εκθέσεις, των οποίων οι πιο σημαντικές διοργανώνονται δύο φορές το χρόνο. Ο κύριος επίσημος διοργανωτής εκθέσεων στη Μαδρίτη είναι η IFEMA, με την οποία το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης διατηρεί πολύ καλή σχέση. Οι εξειδικευμένες και καλά οργανωμένες εκθέσεις διευκολύνουν τις επαφές με το ισπανικό καταναλωτικό κοινό και, συνεπώς, την κατανόηση των αναγκών και των προτιμήσεών του.

Ένα ακόμη εργαλείο που είναι διαθέσιμο στον ενδιαφερόμενο Έλληνα εξαγωγέα είναι οι κατάλογοι Ισπανών εισαγωγέων-διανομέων, οι οποίες μπορούν να του παρασχεθούν κατόπιν σχετικού αιτήματος στο Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης.

Επιπρόσθετα, θα ήταν αποτελεσματικό για τον επιχειρηματία να επενδύσει στη διαφήμιση και προώθηση των προϊόντων του μέσα από στρατηγικά βήματα τα οποία θα του επιτρέψουν να γίνει γνωστός στην τοπική αγορά και θα δώσει την ευκαιρία στους καταναλωτές να εξοικειωθούν με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του.

Στην πράξη, εκείνο που η ενδιαφερόμενη εταιρεία χρειάζεται να κάνει προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στην ισπανική αγορά, με δεδομένο ότι πρόκειται για ευρωπαϊκό έδαφος, είναι να εφαρμόσει εκείνες τις πολιτικές μάρκετινγκ που θα της επιτρέψουν να γίνει γνωστή στο καταναλωτικό κοινό και να αποκτήσει ίδια γνώση των καταναλωτικών συνήθειών και τάσεων του.

Ακόμη, ιδιαίτερα σημαντική είναι η συνείδηση της εδώ πραγματικότητας που αφορά τις αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας καθώς και μεν υπάρχει η κεντρική κυβέρνηση που έχει τον συνολικό συντονιστικό και εποπτικό ρόλο, ωστόσο οι κοινότητες απολαμβάνουν αυτονομία, η οποία, για τον εκάστοτε επιχειρηματία που επιθυμεί να εδραιωθεί εδώ, μεταφράζεται σε εντελώς ξεχωριστή προσπάθεια σε κάθε αυτόνομη κοινότητα, στην οποία οφείλει να στοχεύει. Η επιτυχημένη επιχειρηματική δραστηριότητα σε μία κοινότητα δε διασφαλίζει κάτι αντίστοιχο σε όλη την ισπανική επικράτεια.

Ακόμη, επισημαίνεται ότι είναι σχεδόν αδύνατη η προσέγγιση της εδώ αγοράς, χωρίς την άριστη γνώση και χρήση της ισπανικής σε κάθε βήμα που πραγματοποιεί ο επιχειρηματίας που επιθυμεί να εδραιωθεί σε αυτήν καθώς η Ισπανία ακολουθεί πολύ αυστηρή πολιτική σε αυτόν τον τομέα, με αποκλειστική χρήση της ισπανικής είτε σε κυβερνητικό/επίσημο επίπεδο είτε επιχειρηματικό είτε καθημερινό (λ.χ. οι τηλεοπτικές και κινηματογραφικές παραστάσεις είναι πάντα μεταγλωττισμένες και η χρήση της αγγλικής είναι εξαιρετικά περιορισμένη σε οποιοδήποτε επίπεδο έως ανύπαρκτη).

Ακόμη, πληροφορίες για το νομικό καθεστώς και την οικονομική φερεγγυότητα ισπανικών εταιρειών, μπορούν να αντλούν οι ενδιαφερόμενοι, κατόπιν αμοιβής, από το Κεντρικό Εμπορικό Μητρώο Ισπανίας (REGISTRO MERCANTIL CENTRAL, www.rmc.es), το INFORMA (www.informa.es), το AXESOR (www.axesor.es), το IBERINFORM (www.iberinform.es) και το INFOCIF (www.infocif.es). Οι διαπραγματεύσεις γίνονται στην ισπανική ή με τη βοήθεια διερμηνέα, ωστόσο η γνώση της ισπανικής διευκολύνει πάντα τον εκάστοτε Ισπανό εταίρο καθώς αισθάνεται πιο άνετα με τον συνομιλητή του. Η παρουσία στις διεθνείς εκθέσεις είναι κύριος μοχλός πραγματοποίησης επιχειρηματικών συναντήσεων.

3. Καταναλωτικά Πρότυπα

Αναφορικά με τα καταναλωτικά πρότυπα που κυριαρχούν στην ισπανική αγορά, αυτά ποικίλουν ανάλογα με την ηλικία, η οποία τελεί σε σχέση αντιστρόφως ανάλογη με την κατανάλωση. Αυτό σημαίνει ότι στην ισπανική αγορά παρατηρείται ότι εκείνοι οι καταναλωτές μεταξύ 30-44 ετών τείνουν να καταναλώνουν το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους σε αντίθεση με τους καταναλωτές με ηλικία μεγαλύτερη των 64 ετών. Δεδομένου λοιπόν ότι σταδιακά ο πληθυσμός της Ισπανίας τείνει να γερνά, καταλήγει κανείς εύλογα στο συμπέρασμα ότι και η κατανάλωση σταδιακά θα αρχίσει να μειώνεται και η αποταμίευση να αυξάνεται.

Σε γενικές γραμμές πάντως η Ισπανία είναι μία χώρα όπου η κατανάλωση είναι αυξημένη. Χαρακτηριστικά, η ατομική μέση ετήσια κατανάλωση σε είδη ένδυσης και υπόδησης κυμαίνεται λίγο κάτω από τα 600 ευρώ για τις γυναίκες, ποσό που είναι λίγο μικρότερο όσον αφορά τους άνδρες. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι ως καταναλωτές οι Ισπανοί είναι αρκετά εσωστρεφείς, αφού είναι έκδηλη η τάση τους να επιλέγουν εγχώρια παραγόμενα είδη, ακόμη και σε τομείς, όπως η γαστρονομία.

4. Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Το κανονιστικό πλαίσιο για τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας συμπεριλαμβάνει τόσο εθνικές όσο και ευρωπαϊκές-διεθνείς ρυθμίσεις. Αρμόδια είναι η Ισπανική Υπηρεσία Ευρεσιτεχνιών και Σημάτων (Oficina Española de Patentes y Marcas: www.oepm.es). Σχετικά με τις εθνικές ρυθμίσεις αξίζει να αναφερθούν οι νόμοι 17/2001(εμπορικό σήμα), 24/2015 και 11/1986 (διπλώματα ευρεσιτεχνίας), 20/2003 (βιομηχανικό σχέδιο).

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Διαιτησία

Ο Νόμος 60/23.12.2003, ο οποίος βασίζεται στο πρότυπο UNCITRAL περί διεθνούς εμπορικής διαιτησίας, ρυθμίζει θέματα διαιτησίας, ενώ ο Νόμος 231/15.02.2008 ρυθμίζει θέματα διαιτησίας καταναλωτή. Στα Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια της Ισπανίας λειτουργεί δίκτυο διαιτητικών δικαστηρίων (<http://www.camaras.org/publicado/arbitraje/redcortesarbitraje.html>), το οποίο εποπτεύεται από το Κεντρικό Διαιτητικό Δικαστήριο (<http://www.cortespanolaarbitraje.es/>).

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ- ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

1. Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Το Υπουργείο Εξωτερικών ανακοινώνει ότι η Σύμβαση μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Βασιλείου της Ισπανίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου που υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 4 Δεκεμβρίου 2000 και κυρώθηκε από τη Χώρα μας με τον Νόμο 3015/2002, ο οποίος δημοσιεύτηκε στο Φύλλο της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως υπ' αριθμ. 104, τεύχος Α' της 2 Μαΐου 2002, τέθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου κατά ή μετά την πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου που ακολουθεί αμέσως την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η Σύμβαση.

Η Σύμβαση μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Βασιλείου της Ισπανίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και της αποτροπής της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος που υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 4 Δεκεμβρίου 2000.

2. Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων

Ο Φόρος Προσωπικού Εισοδήματος (IRPF) εφαρμόζεται σε φυσικά πρόσωπα που κατοικούν στην Ισπανία και φορολογούνται για το –παγκόσμιο- εισόδημά τους.

Ο φορολογούμενος θεωρείται ότι έχει την κατοικία του στο ισπανικό έδαφος όταν παραμένει περισσότερο από 183 ημέρες, κατά τη διάρκεια ενός φυσικού έτους, στην ισπανική επικράτεια ή εφόσον έχει σε αυτήν την έδρα της επαγγελματικής του δραστηριότητας ή το κέντρο των οικονομικών του συμφερόντων.

Ο υπολογισμός του φόρου συμπεριλαμβάνει ένα γενικό μέρος και μία «βάση αποταμίευσης», όπως χαρακτηριστικά αποκαλείται. Επιπλέον, ο φορολογικός νόμος καθιερώνει μια ποσοτική εξαίρεση πολύ σημαντική σε σχέση με το εισόδημα εργαζομένων, οι οποίοι, αν και φορολογικοί κάτοικοι στην Ισπανία, αναπτύσσουν εργασίες στο εξωτερικό. Η απαλλαγή αυτή εφαρμόζεται μέχρι ποσού 60.100 ευρώ ετησίως και υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Τα κλιμάκια φορολογικών συντελεστών όσον αφορά το γενικό μέρος έχουν ως ακολούθως:

καθαρό φορολογητέο εισόδημα	φορολογικός συντελεστής
	2017
€ 0-12.450	19%
€ 12.451-20.200	24%
€ 20.201-35.200	30%
€ 35.201-60.000	37%
€ 60.001 και άνω	45%

3. Φόρος επιχειρήσεων

Ο γενικός συντελεστής φορολογίας εταιρειών ανέρχεται σε 25%. Για τις επιχειρήσεις μικρού μεγέθους (με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από €5 εκ., με λιγότερους των 25 εργαζομένων και που διατηρούν ή αυξάνουν απασχόληση) εφαρμόζεται συντελεστής 20% για τα πρώτα €300.000 και 25% για τα πλέον αυτών κέρδη. Ο συντελεστής για τις εταιρείες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων θα παραμείνει 30%.

Εκπτώσεις:

Γενική έκπτωση, της τάξης του 12-7%, επί των κερδών που επανεπενδύονται). Ειδικότερες εκπτώσεις: 17% επί των δαπανών ερευνητικού προσωπικού και 8% επί των επενδύσεων για έρευνα και ανάπτυξη (πλην της αγοράς ακίνητης περιουσίας), 12% επί των δαπανών για τεχνολογική καινοτομία, 1% επί των δαπανών για ενθάρρυνση χρήσης νέων τεχνολογιών από εργαζομένους.

Σύμφωνα με αλλαγές που επήλθαν το 2013, η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, μέσω επανεπένδυσης κερδών (αποθεματικό κεφαλαιοδότησης) κατά 10%, θα μειώνει ισόποσα τη φορολογητέα βάση, υπό τον όρο ότι το εν λόγω ποσό δεν θα χρησιμοποιηθεί για περίοδο πέντε ετών. Επίσης, όσον αφορά στις ΜΜΕ, δίνεται η δυνατότητα μείωσης του συντελεστή έως και 22,5%, μέσω της συσσώρευσης μεριδίου 10% των κερδών (έως το ποσό του €1 εκ.), για την εξυπηρέτηση τυχόν φορολογικών επιβαρύνσεων εντός περιόδου πέντε ετών.

Επίσης, για τις νέες επιχειρήσεις που συστήνονται μετά το 2013, εφαρμόζονται μειωμένοι συντελεστές (τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας) ύψους 15% για τα πρώτα €300.000 και 20% για τα κέρδη άνω του ποσού αυτού.

Η προπληρωμή του φόρου πραγματοποιείται 3 φορές ετησίως, τους μήνες Απρίλιο, Οκτώβριο και Δεκέμβριο, για το φορολογητέο εισόδημα των 3, 6 και 9 μηνών αντιστοίχως, σε ποσοστό 18%, εφόσον υπολογίζεται επί των κερδών της προηγούμενης φορολογικής περιόδου ή 17% εάν υπολογίζεται ως προς εκείνα της τρέχουσας περιόδου.

Όσον αφορά στις ΜΜΕ (με ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω των €10 εκ.) δίνεται η δυνατότητα εφαρμογής φοροελαφρύνσεων (λ.χ. μέσω απόσβεσης περιουσιακών στοιχείων), υπό

προϋποθέσεις.

4.γ. Φόροι Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ακίνητης περιουσίας (δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,1% για αστικά ακίνητα και το 0,9% για αγροτικά), Επιχειρηματικής δραστηριότητας (λαμβάνεται υπόψη το είδος δραστηριότητας, η τοποθεσία, τα έσοδα), Οχημάτων.

Εξειδικευμένη πληροφόρηση για το φορολογικό σύστημα είναι διαθέσιμη από το Υπουργείο Οικονομικών (www.aeat.es).

Λεπτομερείς πληροφορίες, για όλους τους τομείς που αφορούν στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ισπανία, παρέχει η αρμόδια υπηρεσία ξένων επενδύσεων Invest in Spain (www.investinspain.org).

4.δ. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ο ανώτερος συντελεστής του ΦΠΑ ανέρχεται σε 21% και εφαρμόζεται στα περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες. Ο μεσαίος συντελεστής είναι 10% και εφαρμόζεται σε τρόφιμα-ποτά (πλην αλκοολούχων), νερό, στέγαση, μεταφορές, ξενοδοχεία, εστιατόρια, κινηματογράφους, θέατρα. Ο κατώτερος συντελεστής είναι 4% και εφαρμόζεται σε: ψωμί, αλεύρι, γάλα, αυγά, τυρί, φρούτα και λαχανικά, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά και φαρμακευτικά. Ειδικός, μειωμένος (7%), συντελεστής (γενικός έμμεσος φόρος) ισχύει στις Κανάριες Νήσους, λόγω γεωγραφικής απόστασης από την ηπειρωτική χώρα.

Μία καινοτομία που ενσωματώθηκε πρόσφατα στο ισπανικό φορολογικό σύστημα είναι το ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης του ΦΠΑ και καταχώρησης αποδείξεων, τιμολογίων και λογιστικών βιβλίων, ώστε ο ΦΠΑ να αποδίδεται άμεσα. Στο νέο αυτό σύστημα υπόκεινται υποχρεωτικά όμιλοι επιχειρήσεων, μεγάλες επιχειρήσεις και οι υποκείμενοι σε μηνιαία απόδοση ΦΠΑ, ενώ έχει γίνει πρόβλεψη και για εθελοντική υπαγωγή σε αυτό. Καθίσταται λοιπόν σαφές ότι δεν επηρεάζει την φορολογία των πολιτών.

Σύμφωνα με το SII, όπως έχει καθιερωθεί να λέγεται, ο υπόχρεος σε απόδοση ΦΠΑ δεσμεύεται να ανεβάσει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα που έχει ενεργοποιηθεί για το σκοπό αυτό, τα βιβλία ελέγχου εισερχόμενων και εξερχόμενων τιμολογίων, επενδυτικών αγαθών και διακοινοτικών συναλλαγών. Ο χρόνος μέσα στον οποίο οφείλει να διεκπεραιώσει τη δήλωσή του είναι 4 ημέρες από την έκδοση, τη λογιστική εγγραφή, την έκδοση της φορτωτικής, όταν πρόκειται για διακοινοτική μεταφορά αγαθών ή μέχρι την 30^η Ιανουαρίου κάθε έτους, αν πρόκειται για επενδύσεις.

4.ε. Φόρος αυτοαπασχολούμενων

Ο γενικός φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 15%. Εφαρμόζεται μειωμένος συντελεστής 7% σε νέους αυτοαπασχολούμενους για περίοδο τριών ετών, υπό την προϋπόθεση ότι δεν είχαν ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα δώδεκα μήνες πριν από την έναρξη της νέας απασχόλησής τους.

5. Δασμοί

Ενδοενωσιακό εμπόριο

Ως επιχείρηση που πραγματοποιεί συναλλαγές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και της Τουρκίας, έχει το δικαίωμα να πραγματοποιεί ελεύθερα εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη δεν μπορούν να περιορίζουν τις ποσότητες των εισαγωγών/εξαγωγών ούτε να παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο τις εμπορικές συναλλαγές.

Το δικαίωμα στο ελεύθερο εμπόριο εμπεριέχει επίσης το δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης στο έδαφος της ΕΕ. Όταν ένα προϊόν - ακόμη κι αν έχει παραχθεί εκτός ΕΕ - εισαχθεί στην ΕΕ, μπορεί στη συνέχεια να μεταφερθεί ελεύθερα σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ.

Εναρμονισμένοι κανόνες

Εάν τα προϊόντα πληρούν τους εναρμονισμένους κανόνες της ΕΕ μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να τεθεί κανένας περιορισμός, όπως π.χ. στην ποσότητα των πωλήσεων. Οι εναρμονισμένοι κανόνες της ΕΕ βασίζονται σε μία σειρά προϋποθέσεων που αποσκοπούν στην προστασία των καταναλωτών, της δημόσιας υγείας και του

περιβάλλοντος.

Μη εναρμονισμένοι κανόνες

Εάν τα προϊόντα δεν υπόκεινται σε εναρμονισμένους κανόνες της ΕΕ, ενδεχομένως να υπόκεινται σε εθνικούς κανόνες. Σε αυτή την περίπτωση, εξακολουθεί να υφίσταται το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων με βάση την αρχή της [αμοιβαίας αναγνώρισης](#).

Περιορισμοί που βασίζονται σε εθνικούς κανόνες

Τα προϊόντα μπορεί να εξακολουθούν να υπόκεινται σε περιορισμούς εάν αντιβαίνουν στο δημόσιο συμφέρον – ειδικότερα, για λόγους προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, του περιβάλλοντος, της δημόσιας ασφάλειας ή των χρηστών ηθών. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να μπορούν να αποδείξουν ότι οι περιορισμοί αυτοί στην ελεύθερη κυκλοφορία είναι δικαιολογημένοι και αναλογικοί, όπως η υποβολή σε διαδικασία προηγούμενης έγκρισης ορισμένων προϊόντων που παρουσιάζουν πραγματικό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

Δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης

Το δικαίωμα ελεύθερων συναλλαγών εμπεριέχει επίσης το δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης σε ολόκληρο το έδαφος της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Τουρκίας. Όταν ένα προϊόν - ακόμη κι αν έχει παραχθεί εκτός ΕΕ - εισαχθεί στην ΕΕ, μπορεί στη συνέχεια να μεταφερθεί ελεύθερα σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ.

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ξένες επενδύσεις στην Ισπανία

Η έλευση της διεθνούς οικονομικής κρίσης στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας, είχε ως αποτέλεσμα να μειωθούν οι εισροές των ξένων επενδύσεων από τη μέγιστη τιμή των €30,4 δισ. το 2008, σε €12,29 δισ. το 2010. Η αύξηση που σημειώθηκε το 2011 (€28,94 δισ.) ενδεχομένως να συνδέεται με το μακρύ βαθμό ωρίμανσης επενδυτικών προγραμμάτων παλαιότερων ετών, καθώς το επόμενο έτος μειώθηκαν εκ νέου στα €14,8 δισ.

Το διάστημα 2013-2017, παρατηρείται σταδιακή ανάκαμψη, λαμβάνοντας υπόψη ότι το διεθνές περιβάλλον κατά την περίοδο αναφοράς εξακολουθεί να μην είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό για την ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών. Ενδιαφέρον στοιχείο είναι, επίσης, ότι ο λόγος επενδύσεων/αποεπενδύσεων την περίοδο προ της κρίσης (2000-2007) είναι σαφώς υψηλότερος (48%) από ότι το χρονικό διάστημα που ακολούθησε (25% το 2007-2016)

Επενδύσεις από και προς την Ισπανία

	2013	2014	2015	2016	2017
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)*	17,282	20,162	23,766	23,476	36,122
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)*	24,208	30,438	41,315	23,448	19,761

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Επιχειρήσεων

*αξία σε εκ. ευρώ

Οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ισπανία ακολουθούν ανοδική πορεία έως και το 2016, όπου παρατηρείται μία πολύ μικρή πτώση, της τάξης των 290 χιλ. ευρώ, η οποία ακολουθείται το επόμενο έτος από τη μεγαλύτερη αύξηση της πενταετίας, με συνολικά κεφάλαια αξίας 36,122 εκ. ευρώ. Το ίδιο όμως δεν ισχύει και για τις Άμεσες Επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό. Το υψηλότερο κεφάλαιο καταγράφεται το έτος 2015, ύψους 41,315 εκ. ευρώ, το οποίο ακολουθείται από συνεχή πτώση με τα χαμηλότερα κεφάλαια ύψους 19,761 εκ. να καταγράφονται για το έτος 2017, έναντι 23,448 εκ. ευρώ του προηγούμενου έτους, μείωση της τάξης του 18,65%.

(Καθώς δεν υπάρχουν αναλυτικά διαθέσιμα στοιχεία για το 2017, παρουσιάζονται τα σχετικά στοιχεία για το 2016. Εκ των κύριων τομέων στους οποίους κατευθύνθηκαν οι ξένες επενδύσεις, αύξηση παρουσίασαν εκείνοι των κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων (11,2%), των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (-11,3%) και του εμπορίου (-33,1%).

Όσον αφορά στις χώρες προέλευσης, κατά το 2016, ξεχώριζαν οι αυξήσεις των ροών από το Λουξεμβούργο (41,9%), τη Γερμανία (151,4%), το Μεξικό (46,5%), το Ην. Βασίλειο (33,4%), το Χονγκ Κονγκ (210%) και την Ιαπωνία (29,8%), ενώ μειώσεις σημείωσαν εκείνες από την Ολλανδία (-50,9%), τη Γαλλία (-14,6%) και τις ΗΠΑ (-38%). Ανά γεωγραφικές περιοχές, οι επενδύσεις από χώρες του ΟΟΣΑ διατηρήθηκαν σε υψηλό επίπεδο (89,8% του συνόλου), ενώ οι αντίστοιχες από χώρες της ΕΕ (15) αυξήθηκαν στο 76,2%, από 81,1%, το 2015. Το μερίδιο της Λ. Αμερικής μειώθηκε στο 9,1%, από 7,8%).

Αναπτυξιακός νόμος

Ο Ισπανικός Οργανισμός Διεθνούς Συνεργασίας για την ανάπτυξη (AECID) προωθεί τους στόχους στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης και προώθησης του επιχειρηματικού τομέα, εφαρμόζοντας Σχέδιο Δράσης για την οικονομική ανάπτυξη.

Με το τέταρτο γενικό σχέδιο (IV Plan Director), ο Οργανισμός προωθεί και υποστηρίζει τις Δημόσιες Πολιτικές των χωρών-μελών του με σκοπό: την ενσωμάτωση των χωρών αυτών στη διεθνή οικονομία, την προώθηση των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), τη διευκόλυνση της οικονομικής ενσωμάτωσης, την υιοθέτηση προγράμματος για αξιοπρεπή εργασία, την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων και οργανώσεων εργοδοτών-εργαζομένων και τέλος την προώθηση στρατηγικών τομέων, όπως η ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας (ΤΠΕ).

Ειδικότερα όσον αφορά στις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις, από το 2015 ισχύει ο Ν. 5/2015, ο οποίος αποβλέπει στο να διευκολύνει την πρόσβαση των εν λόγω επιχειρήσεων σε τραπεζικές πιστώσεις, προκειμένου να καταφέρουν να αναπτύξουν εναλλακτικές έναντι των τραπεζικών χρηματοδοτήσεων.

Καθεστώς ιδιωτικοποιήσεων

Αρμόδια για τις ιδιωτικοποιήσεις είναι η Κρατική Εταιρεία Βιομηχανικών Συμμετοχών (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales-SEPI) η οποία είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και ανήκει στο Υπουργείο Οικονομικών και Δημόσιας Διοίκησης.

Το Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων (Consejo Consultivo de Privatizaciones-CCP) παίζει επίσης καίριο ρόλο στις πραγματοποιούμενες ιδιωτικοποιήσεις με τη συμβουλευτικές αρμοδιότητες και την εξειδικευμένη γνώση που διαθέτει.

Η Συμφωνία του Υπουργικού Συμβουλίου της 28^{ης} Ιουνίου 1996, καθιέρωνε ως Διαχειριστές της διαδικασίας ιδιωτικοποιήσεων την Κρατική Εταιρεία Βιομηχανικών Επενδύσεων (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales-SEPI), την Κρατική Εταιρεία Περιουσιακών Στοιχείων (Sociedad Estatal de Participaciones Patrimoniales-SEPPa) και την Κρατική Βιομηχανική Υπηρεσία (Agencia

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Industrial del Estado-AIE). Οι αναμορφώσεις του δημόσιου επιχειρηματικού τομέα που ακολούθησαν, είχαν ως συνέπεια σήμερα, ο μοναδικός Διαχειριστής με ενεργό ρόλο να είναι ο πρώτος από τους προαναφερόμενους φορείς.

Ο ρόλος του Διαχειριστή είναι η σχεδίαση της διαδικασίας πώλησης και η σύναψη συμφωνίας με την εταιρεία, υπό την αναβλητική αίρεση αναγνώρισής της από το Υπουργικό Συμβούλιο, καθώς και της γνωμοδότησης του Συμβουλίου Ιδιωτικοποιήσεων. Ο φάκελος με τις πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της διαδικασίας και την συγκεκριμένη πρόταση πώλησης αποστέλλεται στο Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων για την αντίστοιχη ανάλυση. Αφού έχει αποσταλεί ο φάκελος, το Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων εκπονεί μια γνωμοδότηση ως προς το βαθμό επάρκειας της διαδικασίας με κριτήριο τις αρχές της διαφάνειας, της συναίνεσης και της δημοσιότητας. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει διάφορες συστάσεις με σκοπό τη βέλτιστη εφαρμογή της πρότασης. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο ρόλος του Συμβουλίου Ιδιωτικοποιήσεων είναι συμβουλευτικός και μη δεσμευτικός και ως εκ τούτου, δεν συμμετέχει άμεσα στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις διαδικασίες ιδιωτικοποίησης.

Στη συνέχεια η γνωμοδότηση του Συμβουλίου διαβιβάζεται στο Διαχειριστή, ο οποίος είναι επιφορτισμένος να αξιολογήσει την πρόταση ιδιωτικοποίησης, καθώς και στον αντίστοιχο Υπουργό, ο οποίος θα μεριμνήσει για την κοινοποίηση στην Επιτροπή της Κυβέρνησης που είναι αρμόδια για Οικονομικά θέματα, με στόχο την μετέπειτα εισαγωγή του ζητήματος στο Υπουργικό Συμβούλιο και την οριστική έγκριση από αυτό. Σε κάθε περίπτωση είναι ο Διαχειριστής και σε τελευταίο βαθμό το Υπουργικό Συμβούλιο, τα εκτελεστικά όργανα της ιδιωτικοποίησης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δημοσιεύει τις γνωμοδοτήσεις του και δελτία τύπου στα μέσα ενημέρωσης και επιπλέον μέσω της ιστοσελίδας του www.ccp.es.

Σε αντίθεση με το Συμβούλιο, το οποίο δρα στο στάδιο πριν από την ολοκλήρωση της ιδιωτικοποίησης, υπάρχουν επίσης όργανα τα οποία αναλαμβάνουν και διεκπεραιώνουν έναν έλεγχο της ιδιωτικοποίησης, εκ των υστέρων εξετάζοντας τις συνέπειές της από τη σκοπιά της νομιμότητας και με οικονομικά κριτήρια.

Πιστοληπτική ικανότητα χώρας-κίνδυνοι/προοπτικές

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

Η ισπανική οικονομία διατήρησε, το 2017, την πορεία ανάκαμψης που ξεκίνησε στα μέσα του 2013. Ο ρυθμός ανάπτυξης ήταν ίδιος με το προηγούμενο έτος, ανερχόμενος σε 3,1% (από 3,2%). Η θετική επίδοση αποδίδεται στην ευνοϊκή εξέλιξη εξωγενών και ενδογενών παραγόντων. Στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται η βελτίωση των όρων χρηματοδότησης, η χαμηλή τιμή του πετρελαίου και τα μέτρα νομισματικής επέκτασης της ΕΚΤ. Στην δεύτερη κατηγορία εντάσσονται η ανάκτηση της εμπιστοσύνης, ως αποτέλεσμα της εφαρμοσθείσας τα τελευταία έτη πολιτικής μεταρρυθμίσεων και δημοσιονομικής προσαρμογής, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας, η βελτίωση της προοπτικής στην αγορά εργασίας και ο επεκτατικός χαρακτήρας της δημοσιονομικής πολιτικής. Εντούτοις, απότοκο της βαθιάς κρίσης που διήλθε η ισπανική οικονομία παραμένουν η υψηλή ανεργία και το δημόσιο χρέος, η αντιμετώπιση των οποίων θα απαιτήσει περισσότερο χρόνο και προσπάθεια.

Η προοπτική της ισπανικής οικονομίας για την περίοδο 2017-2019 είναι θετική, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Κεντρικής Τράπεζας της Ισπανίας (ΚΤΙ), αν και ο ρυθμός αύξησης των κύριων δεικτών θα βαίνει μειούμενος. Για το 2018 η Κυβέρνηση η Κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,3%, ποσοστό το οποίο υποδεικνύει μία επιβράδυνση της ισπανικής οικονομίας κατά 8/10 σε σχέση με το 2017, περίοδο για την οποία είχε υπολογιστεί αύξηση 3,1%. Η επιβράδυνση αυτή αντικατοπτρίζει τη συγκράτηση του οικονομικού κύκλου, όπως διαπιστώνουν εθνικοί και διεθνείς οργανισμοί. Τη δεδομένη στιγμή περισσότεροι οίκοι αξιολόγησης την κατατάσσουν στην κλάση BBB+. Επιπλέον οφείλεται πιθανότατα και στον περιορισμό της εγχώριας ζήτησης, αποτέλεσμα του κλίματος ανασφάλειας που έχει προκληθεί εξαιτίας της καταλανικής κρίσης.

Παρόλα αυτά, τα τελευταία έτη η οικονομική κατάσταση της Ισπανίας δείχνει να βελτιώνεται με μία σταθερότητα και οι προσδοκίες για τα επόμενα έτη δείχνουν να είναι αισιόδοξες, παρά τα εσωτερικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα.

Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ- ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Οι σπουδαιότερες διεθνείς κλαδικές εμπορικές εκθέσεις διοργανώνονται στην Μαδρίτη και στη Βαρκελώνη. Η συμμετοχή σε αυτές επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται για την αγορά της χώρας θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Περισσότερες πληροφορίες ανευρίσκονται στις ιστοσελίδες των διοργανωτών: www.ifema.es και www.firabarcelona.com.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Σχετικά με διαγωνισμούς που προκηρύσσονται στην Ισπανία, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται από την ηλεκτρονική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών (<https://contrataciondelestado.es>), καθώς επίσης και από την ηλεκτρονική υπηρεσία TED (Tenders Electronic Daily) της ΕΕ (<http://ted.europa.eu>). Το TED παρέχει ανοικτή πρόσβαση στις ανακοινώσεις δημοσίων συμβάσεων που προκηρύσσονται στις χώρες μέλη της ΕΕ και του ΕΟΧ και οι οποίες δημοσιεύονται καθημερινά στο συμπλήρωμα της επίσημης εφημερίδας της ΕΕ.

Πληροφορίες για πρότυπα και τεχνικούς κανονισμούς είναι διαθέσιμες από την Ισπανική Ένωση Προτύπων και Πιστοποίησης (www.en.aenor.es). Για την κατοχύρωση εμπορικού σήματος στην Ισπανία θα πρέπει να απευθύνονται στο Γραφείο Εναρμονισμού της Ενιαίας Αγοράς (<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/index.en.do>).

Για θέματα ευρεσιτεχνιών αρμόδιο είναι το Spanish Patent and Trademark Office (<http://www.oepm.es/en/index.html>), το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Βιομηχανίας, ενώ για ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι το Υπουργείο Εκπαίδευσης, Πολιτισμού και Αθλητισμού (<http://en.www.mcu.es/propiedadInt/CE/Contacte.html>).

Η ανεύρεση εξειδικευμένου προσωπικού δεν συνιστά πρόβλημα, καθώς η Ισπανία διαθέτει επάρκεια εργατικού δυναμικού και εκτενές δίκτυο γραφείων εύρεσης εργασίας δημοσίων (http://www.sepe.es/contenidos/empresas/ofertas_empleo/buscador_empleo.html) και ιδιωτικών υπαλλήλων (<http://www.asempleo.com/index.asp>). Ο κατώτερος μισθός (μεικτός) ανέρχεται σε € 825,70 (2017, 14 μισθοί σε 12 μηνιαίες καταβολές), οι δε εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές αντιπροσωπεύουν το 30% περίπου του μισθού. Η εργασιακή μεταρρύθμιση, που πραγματοποιήθηκε το 2012, αποβλέπει στην αύξηση του βαθμού ευελιξίας στην αγορά εργασίας.

ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η Ισπανία είναι μέλος της ΕΕ από το 1986 και της ευρωζώνης και συνεπώς ισχύουν, εν γένει, οι ίδιες επιχειρηματικές πρακτικές και πρότυπα με τις υπόλοιπες οικονομίες της ΕΕ.

Παρά την ύφεση της περιόδου 2009-2013, η ισπανική οικονομία παραμένει ανεπτυγμένη, διαφοροποιημένη και ανταγωνιστική. Παρουσιάζει ευκαιρίες και προκλήσεις για εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

Κύρια χαρακτηριστικά που της προσδίδουν δυναμικότητα και την καθιστούν ενδιαφέρουσα αγορά στόχο είναι:

- το μέγεθος της αγοράς
- ο υψηλός βαθμός οικονομικής ελευθερίας
- η παρουσία ανταγωνιστικών επιχειρήσεων
- τα υψηλά καταναλωτικά πρότυπα
- η προσέλκυση μεγάλου αριθμού τουριστών
- η ιδιότητά της ως πύλη για την Λατινική Αμερική
- η ποιότητα εξειδικευμένων προμηθευτών
- το ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών

Οι ευρύτερες περιφέρειες της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης είναι τα δύο μεγαλύτερα επιχειρηματικά κέντρα, με πληθυσμό 6,4 εκ. και 5,3 εκ., αντιστοίχως. Βιομηχανικά κέντρα και κέντρα έρευνας και τεχνολογίας υπάρχουν και σε άλλες μεγάλες πόλεις, όπως η Σεβίλλη, το Μπιλμπάο, η Βαλένθια και η Σαραγόσα.

Ελληνικές εταιρείες που ενδιαφέρονται να εξάγουν στην Ισπανία ενδείκνυται να χρησιμοποιήσουν διανομέα ή αντιπρόσωπο με γνώση της τοπικής αγοράς. Οι αντιπρόσωποι μπορούν να προσφέρουν εθνική ή πιο περιορισμένη γεωγραφική κάλυψη. Εταιρείες που σχεδιάζουν πιο ουσιαστικές επενδύσεις δύνανται να συμπράξουν με ισπανικές εταιρείες ή να ιδρύσουν εταιρεία με μερική ή πλήρη κυριότητα.

Η είσοδος στη ισπανική αγορά προϋποθέτει ικανοποιητική έρευνα αγοράς. Το Γραφείο ΟΕΥ της Ελληνικής Πρεσβείας μπορεί να συνδράμει ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις στην κατεύθυνση αυτή.

Συνιστάται η χρήση νομικής αρωγής προ της ολοκλήρωσης συμφωνιών με αντιπροσώπους. Κάθε περιφέρεια της Ισπανίας έχει το δικό της συμβούλιο εμπορικών αντιπροσώπων, στο οποίο αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά. Οι ιστοσελίδες εκείνων της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης είναι www.coaccm.org, www.coacb.com, αντιστοίχως.

Βασική γλώσσα εργασίας είναι η ισπανική (μολονότι ορισμένες από τις Αυτονομίες έχουν την δική

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

τους, Γαλικία, Χώρα των Βάσκων, Καταλονία). Οι περισσότερες εκ των μεγάλων ισπανικών επιχειρήσεων έχουν προσωπικό με σχετική ευχέρεια επικοινωνίας στην αγγλική γλώσσα, δεν ισχύει όμως το ίδιο για τις μικρότερου μεγέθους εταιρείες. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα μετάφρασης-διερμηνείας για την σύνταξη αλληλογραφίας και την δια ζώσης επικοινωνία, ιδίως κατά το αρχικό στάδιο της συνεργασίας. Τα προγράμματα προβολής και διαφήμισης θα πρέπει, επίσης, να είναι προσαρμοσμένα στα ισπανικά (χρήσιμες κλαδικές επαφές είναι διαθέσιμες από την Ένωση Διαφημιστών Ισπανίας, www.anunciantes.com).

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΕΛΛΑΔΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	580,79	674,07	698,82	703,90	701,42
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	1.398,2	1.643,2	1.599,5	1.634,0	1.770,1
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-817,47	-969,15	-900,68	-923,17	-1.068,68

Πηγή: EUROSTAT

ΤΑ 5 ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (CN4)

	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
[2710] Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	85.534.698	12,25%	74.390.274	10,71%	-14,98
[0302] Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	67.788,042	9,71%	69.003.957	9,93%	+1,76
[3004] Φάρμακα	50.014,561	7,16%	66.146.298	9,52%	+24,38
[7411] Σωλήνες από χαλκό	25.552,349	3,66%	33.471.692	4,81%	+23,65
[99SS] Λοιπά προϊόντα	20.838,881	2,98%	33.367.627	4,80%	+37,54

ΤΑ 5 ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (CN4)

	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					

Αvda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

[27] Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια	70.432.984	4,33%	166.718.399	9,37%	+57,83
[62] Ενδύματα, πλην πλεκτών	149.986.859	9,22%	162.098.696	9,15%	+7,46
[87] Οχήματα	124.074.296	7,63%	127.399.578	7,17%	+2,36
[61] Ενδύματα πλεκτά	117.286.692	7,21%	121.193.156	6,83%	+3,30
[39] Πλαστικά προϊόντα	101.600.935	6,24%	101.861.146	5,75%	0,25

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

	2013	2014	2015	2016	2017
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	580,79	674,07	698,82	703,90	701,42
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	1.398,2	1.643,2	1.599,5	1.634,0	1.770,1
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-817,47	-969,15	-900,68	-923,17	-1.068,68

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

	2013	2014	2015	2016	2017
Αφίξεις από την Ισπανία στην Ελλάδα (χιλ. επισκέπτες)	91,98	136,23	93,62	203,3	164,0
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,5	0,6	0,4	0,7	0,5
Μεταβολή	-40,9	+48,1	-31,3	+117,1	-19,3

Z. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Γραφείο ΟΕΥ:

ΜΑΔΡΙΤΗΣ

Ο κατάλογος που ακολουθεί είναι ενδεικτικός.

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

1. Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία Τηλ.:+34915644653, Fax:+34915644668 gremb.mad@mfa.gr

Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

Γραφείο ΟΕΥ Τηλ.:+34915644592, Fax:+34915644668 ecocom-madrid@mfa.gr

Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

Ελληνική Κοινότητα

2. Ισπανικές Αρχές – Υπουργεία - Κρατικοί Φορείς

MINISTERIO DE ASUNTOS EXTERIORES Y DE COOPERACIÓN

Sede Palacio de Santa Cruz, Plaza de la Provincia, 1. 28071- Madrid

Tel.: +34913799700

www.exteriores.gob.es

- **DIRECCIÓN GENERAL DE ESPAÑOLES EN EL EXTERIOR Y DE ASUNTOS Y ASISTENCIA CONSULARES Y MIGRATORIOS**

Calle Pechuán, 1, 28002, Madrid

Tel: +34913791700, +34913791655, +34913797964 / 65, +34913948854

www.exteriores.gob.es

- **MINISTERIO DE ECONOMÍA, INDUSTRIA Y COMPETITIVIDAD**

Paseo de la Castellana, 162, 28046, Madrid

Tel.: +34916038399

www.mineco.gob.es

- **ICEX España Exportación e Inversiones**

Paseo de la Castellana, 278, 28046, Madrid

Tel.:+34900349000

www.icex.es

- **DIRECCIÓN GENERAL DEL TESORO**

Paseo del Prado, 6, 28014, Madrid

Tel.:+34912099505

www.tesoro.es

- **CENTRO PARA EL DESARROLLO TECNOLÓGICO INDUSTRIAL (CDTI)**

Calle Cid, 4, 28001, Madrid

Tel.:+34915815500 / +34912095500

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

www.cdti.es

- **DIRECCIÓN GENERAL DE INDUSTRIA Y DE LA PEQUEÑA Y MEDIANA EMPRESA**
Paseo de la Castellana, 160, Planta 11-12, 28046, Madrid
www.ipyme.org
- **CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS (CSIC)**
Calle Serrano, 117, 28006, Madrid
Tel.:+34915681400, Fax.:+34914113077
www.csic.es

MINISTERIO DE HACIENDA Y FUNCIÓN PÚBLICA

Calle de Alcalá, 9, 28014, Madrid
Tel.:+34 900567765
www.minhap.gob.es

- **DIRECCIÓN GENERAL DE TRIBUTOS**
Calle de Alcalá, 5, 28014, Madrid
Tel.:+34915958000
www.minhafp.gob.es
- **SUBDIRECCIÓN GENERAL DE INCENTIVOS REGIONALES**
Paseo de la Castellana, 162, Planta 21, 28046, Madrid
Tel.:+34915834965
www.dgfc.sepg.minhafp.gob.es

MINISTERIO DE ENERGÍA, TURISMO Y AGENDA DIGITAL

Paseo de la Castellana, 160, 28046, Madrid
Tel.: +34913493139, +34913439649
www.minetad.gob.es

MINISTERIO DE EMPLEO Y SEGURIDAD SOCIAL

Calle Agustín de Betancourt, 4, 28003, Madrid
Tel.:+34913632330
www.empleo.gob.es

- **DIRECCIÓN GENERAL DE EMPLEO**
Calle Pío Baroja, 6M, 28009, Madrid
Tel.:+34913631801 / 02, Fax:+34913632038
www.empleo.gob.es
- **SECRETARÍA DE ESTADO DE INMIGRACIÓN Y EMIGRACIÓN**
Calle José Abascal, 39, 1ª planta, 28003, Madrid

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Tel.:+34913637000

www.mtas.es

MINISTERIO DE AGRICULTURA Y PESCA, ALIMENTACIÓN Y MEDIO AMBIENTE

Paseo de la Infanta Isabel, 1, 28071, Madrid

Tel.: +34913475000, +34913475368, +34913475724

www.mapama.gob.es

AGENCIA TRIBUTARIA:

DPTO. DE ADUANAS E IMPUESTOS ESPECIALES

Avda. Llano Castellano, 17, 28071, Madrid

Tel.:+34917289450

www.agenciatributaria.gob.es

INSTITUTO NACIONAL DE EMPLEO (SEPE/SERVICIO PÚBLICO DE EMPLEO ESTATAL)

Calle Condesa de Venadito, 9, 28027, Madrid

Tel.:+34915859888

www.sepe.es

COMPAÑÍA ESPAÑOLA DE FINANCIACIÓN DEL DESARROLLO (COFIDES)

Calle Paseo de la Castellana, 278, 28046, Madrid

Tel: +34915626008, +34917454480, Fax:+34915610015

www.cofides.es

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADISTICA

Paseo de la Castellana, 183, 28071, Madrid

Tel: +34915839100

www.ine.es

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

CAMARA DE COMERCIO HISPANO-GRIEGA

Calle Santa Cruz de Marcenado 31, 1ª planta, 28015, Madrid

Tel.:+34915490309210

E-mail: secretaria@camarahispanogriega.com , www.camarahispanogriega.com

HELLENIC-SPANISH CHAMBER OF COMMERCE

Πούλιου 8, Αμπελόκηποι, 11523, Αθήνα

Τηλ.: +302106801074

E-mail: info@hellenicspanishchamber.gr , www.hellenicspanishchamber.gr

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE MADRID

Plaza de la Independencia, 1, 28001, Madrid
Tel.: +34915383500, Fax: +34915383677
Email : camara@camaramadrid.es , www.camaramadrid.es

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE BARCELONA

Diagonal, 452, 08006, Barcelona
Tel.:+34902448448, Fax:+34934169301
Email : cambra@cambrabcn.org , www.cambrabcn.es

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE BILBAO

c/ Alameda Recalde, 50, 48008, Bilbao
Tel.: +34944706500, Fax:+34944436171
Email : atencionalcliente@camarabilbao.com , www.camarabilbao.com

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE SEVILLA

Plaza de la Contratación, 8, 41004, Sevilla
Tel.:+34955110898, +34955110922, +34955110907
Email: ccinsevilla@camaradesevilla.com , www.camaradesevilla.com

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA Y NAVEGACION DE MALAGA

Cortina del Muelle 23, 29015, Málaga
Tel:+34952211673, +34952211675, Fax: +34952229894
Email: info@camaramalaga.com , www.camaramalaga.com

CEOE: CONFEDERACIÓN ESPAÑA DE ORGANIZACIONES EMPRESARIALES

Calle de Diego de León, 50, 28006, Madrid
Tel: +34915663400
www.ceoe.es

4. Τράπεζες

BANCO DE ESPAÑA (OFICINAS CENTRALES)

Calle de Alcalá, 48, 28014, Madrid
Tel.:+34913385000, Fax:+34913385487
E-mail: infoweb@bde.es , www.bde.es

INSTITUTO DE CRÉDITO OFICIAL (ICO)

Paseo del Prado, 4, 28014, Madrid
Tel.:+34915921600, Fax:+34915921700
E-mail: ico@ico.es , www.ico.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE BANCA
Paseo de la Castellana 259-D, 28046, Madrid
Tel.:+34917891311
E-mail: aeb@aebanca.es , www.aebanca.es

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

IFEMA

Feria de Madrid, Avda. del Partenón, 5, 28042, Madrid
Tel.:+34902221515, Fax:+34917225801
E-mail: infoifema@ifema.es , www.ifema.es

FIRA BARCELONA

Fira de Barcelona, Av. Reina Mª Cristina, 08004, Barcelona
Tel.:+34902233200, Fax:+34932332198
E-mail: info@firabcn.es , www.firabcn.es

6. Ξενοδοχεία

AC HOTEL RECOLETOS

Recoletos, 18, 28001, Madrid
Tel.:+34914361382, Fax:+34914361383
E-mail: acrecoletos@ac-hotels.com , www.hotelacrecoletos.com

7 ISLAS HOTEL

Calle Valverde, 14, 28004, Madrid
Tel.:+34915234688, Fax:+34915234682
E-mail: reserves@7islashotel.com , www.7islashotel.com

ONE SHOT RECOLETOS 04

Calle Salustiano Olózaga, 4, 28001, Madrid
Tel.:+34911820070, Fax:+34910085886
E-mail: recoletos04@oneshothotels.com , www.oneshothotels.com

APARTAMENTOS BLUME

Calle de la Cruz, 35, 28013, Madrid
Tel.:+34914352533
E-mail: info@apartamentosblume.com , www.apartamentosblume.com

HOTEL EUROSTARS MADRID TOWER

Paseo de la Castellana, 259 B, 28046, Madrid

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Tel.:+34913342700 (κ. Νίκος Κανελλόπουλος +34616419473), Fax:+34913342701
E-mail: reservations@eurostarsmadridtower.com , www.eurostarshotels.com

NH MADRID PASEO DE LA HABANA

Paseo de la Habana, 73, 28036, Madrid
Tel.:+34914430720 / +34913984639 (reservations)
E-mail: nhabana@nh-hotels.com , www.nh-hoteles.es/Madrid/Paseo-La-Habana

INTERCONTINENTAL Hotels & Resorts MADRID

Paseo De La Castellana 49, 28046, Madrid
Tel: +34917007300
www.intercontinental.com/hotels/us/es

HOTEL NH COLLECTION MADRID EUROBUILDING

Calle de Padre Damián, 23, 28036, Madrid
Tel: +34913537300
E-mail: nhcollectioneurobuilding@nh-hotels.com , www.nh-collection.com

7. Διπλωματικές Αποστολές

REPRESENTACIÓN DE LA COMISIÓN EUROPEA EN ESPAÑA

Paseo de la Castellana, 46, 28046, Madrid
Tel:+34 914238000
E-mail: comm-rep-es-docu@ec.europa.eu

8. Χρηματιστήρια και Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

COMISIÓN NACIONAL DEL MERCADO DE VALORES (CNMV)

Calle Edison, 4, 28006, Madrid
Tel.:+34915851500, +34902149300, Fax: +34913193373, +34933047310
www.cnmv.es

BOLSAS Y MERCADOS ESPAÑOLES (BME)

Plaza de la Lealtad 1, 28014, Madrid
Tel.:+34917095000 / +34915891184 (Protector del Inversor), Fax:+34915891252
E-mail: infobolsamadrid@grupobme.es , www.bolsamadrid.es

BOLSA DE MADRID

Plaza de la Lealtad 1, 28014, Madrid
Tel.: +34917095000

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

E-mail: infobolsamadrid@grupobme.es , www.bolsamadrid.es

BOLSA DE BARCELONA

Paseo de Gràcia 19, 08007, Barcelona
Tel.:+34934013555, Fax:+34934013650
E-mail: informacion@borsabcn.es , www.borsabcn.es

BOLSA DE BILBAO

Calle Calle Jose Mª Olabarra 1, 48001, Bilbao
Tel.:+34944034400, Fax:+34944034430
E-mail: bolsabilbao@bolsabilbao.es , www.bolsabilbao.es

BOLSA DE VALENCIA

Calle Libreros, 2-4, 46002, Valencia
Tel.:+ 34963870156, +34963870101, Fax:+34963870133 / 60
E-mail: webmaster@bolsavalencia.es , www.bolsavalencia.es

9. Επιχειρηματικοί Φορείς

CONSEJO SUPERIOR DE CÁMARAS DE COMERCIO INDUSTRIA Y NAVEGACIÓN DE ESPAÑA (CSC)

Calle Ribera del Loira 12, 28042, Madrid
Tel.:+34915906900
E-mail: csc@cscamaras.es , www.cscamaras.es/

CONFEDERACIÓN ESPAÑOLA DE LA PEQUEÑA Y MEDIANA EMPRESA (CEPYME)

Calle Diego de León, 50, 28006, Madrid
Tel.:+34914116161
E-mail: cepyme@cepyme.es , www.cepyme.es

AGENCIA ESPAÑOLA DE COOPERACION INTERNACIONAL (AECI)

Avda. Reyes Católicos, 4, 28040, Madrid
Tel.:+34915838100
www.aeci.es

INSTITUTO DE CONTABILIDAD Y AUDITORÍA DE CUENTAS

Calle Huertas, 26, 28014, Madrid
Tel.:+34913895600
www.icac.meh.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS

Calle Rafael Bergamin 16 B, 28043, Madrid
Tel.:+34915473756, +34915474465, Fax.:+34915413484
E-mail: info@aeca.es , www.aeca.es

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE EMPRESAS DE CONSULTORÍA

Calle Monte Esquinza, 34 - 2º B, 28010, Madrid
Tel.:+34913080161, Fax:+34913913593
E-mail: consultoras@consultoras.org , www.consultoras.org

10. Διεθνείς Οργανισμοί

INTERNATIONAL OLIVE OIL COUNCIL

Principe de Vergara, 154, 28002, Madrid
Tel.:+34915903638, Fax:+34915631263
E-mail: ioc@internationaloliveoil.org , www.internationaloliveoil.org

WORLD TOURISM ORGANIZATION

Capitán Haya 42, 28020, Madrid
Tel.:+34915678100, Fax: +34915713733
E-mail: omt@unwto.org , www.unwto.org

11. Διαδικτυακός Οικονομικός Τύπος

CINCO DIAS : www.cincodias.com
EL ECONOMISTA: www.economista.es
EXPANSION : www.expansion.com

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr